

Knud Vang
er vorðin „lesari“
í Dagblaðnum.

SOSIALURIN

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRØÐRALAG

NR. 67.

LEYGARDAGIN
14. SEPT. 1963

36. ÁRG.

Uttanfyri allastaðni

VIT HOYRA FRÁ STÓRUM FISKISKAPI Í GRÖNLANDI,
UM IKKI BEINT NÚ, SO AV OG Á UM ÁRINI.

· Og so liggur landið nú stjórnar-
liga ella politiskt soleiðis, at vit,
um sjálfstýrisflokkarnir verða sit-
andi: við ræðinum, vilja koma at
vera uttan fyri í Grönlandi á sama
hátt sum íslendingar, portugisara-
nir, spaniðmenn, belgiararnir,
franskmenn, sum ongan serrett ella
borgararætt eiga í Grönlandi.

Hetta er ikki sagt fyri at ræða
fólk.

Men her er álvara í.

Hákon og Erlendur hava sjálv-
stýrislandstýrisins vegna »prokla-
merað», at danir skulu missa borg-
ararættin í Føroyum. Erlendur sig-
ur tað skart og bart út. Hákon
ballar tað inn við at siga, at borg-
ararættin og búsettarpurningin í
Føroyum skal verða skrásettur sam-
bært náttúrligleikarinnar.

Fyri at ein ikki skal illgita okk-
um at leggja annað í »begreip»
náttúrligleikarinnar enn fólk-
flokksmenn sjálfir, vilja vit upp-
lýsa, at hin lógfastasti innanfyri
fólkaflokkinn, harra landsrættarsak-
førar: Waagstein, tá ið hann varð
spurdur um, hvat ið hann skilti við
orð Hákonum um, at borgararættin
skuldi skrásetast út frá náttúrlig-
leikarinnar svaraði — hann
er ein kanónin innanfyri fólk-
flokkin — »Tað vil siga tað sama
sum, at borgararættin í Føroyum vil
bara hann fáa ella hava, sum er
føddur í Føroyum og er 18 ár!»

Hetta eru rein orð av lógfrøð-
ing: fólkaflokksins.

Honum dámdi ikki Hákonum lög-
manns orð í hansara lögmannstali.
»Tann partin av fólkaflokkinum,
sum eg hoyri til,» segði hann »er
moderátur, varin. Vit orka ikki
alla uttanríkstænastuna. Okkum

ÁARFØRI

Hósdagin seinnapart var eitt
øgilt áarføri. Tað fossaði niður
sum menn ikki minnst í langar
tíðir. Mangastaðni var skriðulop
og nógvir kjallarar í Havn vóru
hálvfullir av vatni.

Í Havn varð kjallarin hjá »nun-
num» fyltir av vatnflóðini; eld-
slokkingarliðið varð boðsent, og
kom við pumpum, men tað tók
fleiri tímar, at fáa pumpað alt
vatnið út.

Eingin skúlagongd var hjá
nununum í gjár vegna vatnflóðina.
Uppi í Hoydølum var sama skil-
ið, har gekk tað mest út yvir
minkagarðin, har rann so nógv
vatn, at minkarnir vóru um at
druka. Neyðugt varð at spreingja
brúna um Hoydalsá, fyri at fáa
vatnið skjótari burtur. Tá avtør-
aði vísti seg tó, at um 700 minka-
ungar vóru druknaðir.

Vegir og urtagarðar fóru illa
av áarførinum.

Seinra DAGUR

Í dag giftast í Havnar kirkju,
Nicolina Jacobsen og Bjørghæðin
Jacobsen.

nýttist heldur ikki at taka hana, tí
sum kunnugt hava vit sambært
stýrisráðgjafinum sett til at samráð-
ast við útlendingar har, sum vit
hava uthugamál at røkja, og vit
hava við besta úrsliti verið í sam-
ráðing við útlendskt ríkið og vunn-
ið gott úrslit. Danir hava so stað-
fest tað, sum vit eru komnir til
sætis við fremmanda ríkið.

Og valutaviðurskiptini, tey eru
í lagi. Vit hava fingið og verið at
fáa tann valuta, sum okkum tør-
var at keypa fyri, hvar í verðini tað
so er.

Nei, nú skulu vit vera varnir,
ikkí leypa framav. Vit eru so fáir.

Okkara skúta ferir ikki stór ella
stór segl, enn vit hava uppi í dag.

Eisini gamli sjálfstýris- flokkurin leitar sær verju

Hvorja ferð okkur javnaðar-
maður troðkar fólkaflokkinn upp í
ein krók, røpar »Dagblaðið» eftir
»Dimmalætting» og fær sær hjál-
p. Nú er »Tingakrossur»
komin í knip, og beinanvegin
leitar hann sær til hina gomlu
Dimmu at verma seg har.

Tá ið nú »Tingakrossur» visir
seg so neyðarligan, at hann krýp-
ir undir velið á gomlu »Dimmu»,
so er kanska rettast at geva hesum
litta neyðarunginum frið at
verma seg har — kanska sovar
hann með alla í sambandsins reð-
ir, og tað er helst ikki tað versta,
ið kann henda við hesum fjáður-
leysa neyðardýrinum. Stundum
vermir hann seg hjá »Dagblað-
num» og øll vita, at »Dimmalæt-
ting» og »Dagblaðið» eru úr sama
yvirklassa eginum komnar, ella
hvørt úr sínum eggi undan sama
»rovglykk». Hetta sama neyðar-
eggið, sum »Tingakrossur» er úr,
man so helst eisini vera undan tí
sama fuglinum.

Men nú er tað hent, at »Dimma-
lætting» hevur tikið annað skinn
um bak og gevur »Tingakrossi» ein
vátan vott beint frammaná við
hesum orðum: »Tað kann ikki sig-
ast annað enn, at tað er lítill »ög-
gikkur» í hesari skríving í »Tinga-
krossi».

Annars sær tað út, sum at grem-
skirvarin ikki reiðiliga hevur sett
seg inn í málið um illeggingar-
grunnin, tí um hann hevði tað, so
hevði hann vítt, at nevndin fyri
illeggingargrunnin skal arbeiða sam-
an við føroyskari nevnd ella
stovni, og hava vit her í Føroyum
ikkí ferri enn 3 tilfær nevndir,
sum danir ikki hava verið við at
valt, og eru tær nevndir fyri okk-
um virkismøguleikum, »nevndin
til kannan av føroysku fiskivinnu-
uni», og so endaliga hitt væl-
kenda búskaparráðið.

Aftaná teia stendur hin lítli
sjálfstýrisgreiðskrivarin sum ein
flongdur óvitt, og hyggur so sorgar-
bundin at síni gomlu onnussystir.

VIÐMERKINGAR

SJÓVERJAN HJÁ LANDSTÝRISFLOKKUNUM HEVUR
SYNT SEG Í TÍ

at teir steðgaði sáttmálanum, ið
seinasta landstýrið hevði sett upp
við Skála Skipasmiðju at byggja
eitt vaktar-, og bjargingarskip, ið
skuldi sigla 16 mil. Hesin sáttmáli
biðaði bara eftir at verða undir-
skrivaður so skjótt, sum tank-
»aðrar royndir, ið skuldu finnast út,
hvussu stórir ið motorurin skuldi
vera, og hvussu skipatekningen
annars skuldi broytast fyri at fáa
16 mila ferð, vóru lidnar,

DANMARKS RADIO

Hósdagin 19. september kl. 21,15
—22.00 (G.M.T.) verður sendingin
»Den yderste» sendend.

Sendingin er um Mykines. Tað
er Poul Erik Søe sum hevur lagt
til rættis

at teir komu at klandrast um
ein gamlan hvalabát, sum Erlendur
hevði »funnið» í Noregi,

at teir heldur enn at nýta skip,
sum landstýrið var komið at
hanga uppá, og sum var eins væl
nýtt til vaktarskip sum »Vik-
ingur», komu partamanni sínum,
Kjartan Mohr, lögmanni, ið eys-
sýnliga var rendur fastur við »Vik-
ing» til eina leigu, ið er fleiri
ferðir so stór sum »Vidoyggine»
kostaði at leiga (hann Kj. skal hava
nev fyri sitt nev)

Fyri at fjala henda »fadesupoli-
tiske sjálfstýrislandstýrisins»
royrnir 14 Sept at leypa á seinasta
landstýrið fyri tess sjóverjupoli-
tikk.

Men hann tolir dagsins ljós, tí
tað er sum sagt ein veruleiki,

at alt var við at vera búgvið at
fara undir bygging av einum fœ-
royskum vaktar- og bjargingarskip
við 16 mila ferð, tá ið hetta lands-
stýrið kom spillandi upp í leikin,
at fyrra stýrið fekk útírkað, at
eitt av teimum 4 helikoptara inn-
spektiónarskipunum hjá státtinum
skuldi vera fastvirkandi alt ársó
íkring her sum innspektiónarskip
aftrat til føroyska, og

at tað ikki vóru bara orð, men
veruleiki, tí skipið er nú komið
við helikoptara og øllum hugsandi
nútímanes greiðum til tóku og akt-
an av trolarum.

Hvat ið eitt tilfitt helikoptara-
skip kann gera fyri at halda trol-
araflotan uttan fyri, skilja alfr
menn, um skipið verður rætt
brúkt.

Projektini

TIL GERÐ AV FJALLSMOGUNUM Í NORDØYUM OG Í
SANDVIK LIGGJA LÍÐUG.

NÚ ER AT FARA TIL ARBEIÐIS
SEINASTA LANDSTÝRIÐ FEKK HESI PROJEKT OG
NEYÐUGAN PENING AT FULLFØRA TEY TIL VEGA

Seinasta landstýrið var komið til
sætis við Høigård & Schultz um at
gera »detailprojekte» til bygging av
umrødda fjallsmogum eins og
upprátt og kostnaðarmetan av
vegagerð til Oyrargjár og atlegg-
ingarbyrggi har nærindis.

Oyrargjárvegurin við atleggjar
bryggjuni er nú í gerð sambært
fyriskipan seinastu landstýrisins.
Peningur var í lagi. Og peningurin
var eisini fyriskipaður til Norð-
øyar- og Sandvikar fjallasmogu-
num. Hesi arbeiðið hasta eins nógv
og Oyrargjárvegurin við at byggja.

okkara partamenn í Danmarks
skilja og trúgva, og tí var greið
strokin úr skúlagólini, og síðan
veit eg ikki, um nakað trýst ella
nakra kúgan frá danskari síðu.
Harfyri má tað átalast, tá ið lan-
stýrismenn og teirra bløð tala og
skriva um danska kúgan, og at
danir leggja nakað trýst á føroy-
ingar.

Stíkir ljótir ósannleikar skulu
ikkí sleppa ótalaðir.

J. H. Danbjørg.

Fylgja ikki útbyggingini!

Hvat verður endin — í Havn
verður bygt í stórum, men vatn-
og elveitingin verða ikki úthygd
samsvarandi.

Tað er ikki smávegis sum byg-
ging fer fram í Havn. Ikki bert set-
húsabygging, men eisini onnur
stórbygging.

Hóast sera illa hevur liggið fyri
hjá monnum at fáa grundok! at
byggja á, fer tó ein stór bygging
fram.

Men tað er ikki bert at geva
byggiloyvi. Tað er at hava í huga,
at vatn- og elveitingin eru so hart
fyrspent, at tað væl kann henda,
at veruligur støður kemur í, um
teir avvarandi myndugleikarnir
ikkí skjótt gera nakað álvarsamt
við hesar spurningar.

Útjagðarnir í býnum liggja reglu-
liga í vatnloysi, sjálvt tá tað regn-
ar av grimd. Ikki mætari er við el-
veitingin. Tey flestu, sum byggja í
dag hava installerað seg við el-
streymi, bæði til ljós og hita. Men
her stendur eisini illa til. Ofta at
kalla streymloysi, tí streymnetið
verður overvæð, brúkararnir verða
alt fleiri og fleiri og einki verður
útbyggt, ella alt ovlitið.

Eins og tað er skylda hjá borg-
arunum at svara skatt o. t. til tað
almenna so má tað eisini verða
skylda hins almenna kommunu
eins væl sum hjá tí alment stuðla-
ða el-felagnum, at syrgja fyri, at
veita vatn og ljós.

Einn spurningur er vatnið, men
ikkí minni spurningurin er hann,
at elektrisitetið ikki hevur spenn-
ingin, ið eigur at vera, men at hes
(Framhald á 2. síðu).

FORØYA SJOMANNSKULI

byrjar nýtt skeið til skiparaprøv-
tøku 1. oktober. Maskinistiskeið
er eisini lyst at byrjað 1. oktober
— um hóskaði næmingatal er til
tess.